

СЪДЪРЖАНИЕ

Използвани съкращения	22
Увод	29
§ 1. Значение на имуществената отговорност на банката за неразрешени платежни операции в електронна среда. Проблеми на правната уредба	29
§ 2. Предмет на изследване и отграничения	30

Глава първа. Особености на имуществената отговорност на банката за неразрешени електронни платежни операции.....	39
§ 1. Исторически бележки.....	39
I. Римското частно право.....	39
II. Правната уредба в България	42
III. Развитие на уредбата в Европейския съюз	51
§ 2. Правен режим de lege lata	54
I. Правен режим на отговорността на банката по чл. 79, ал. 1 ЗПУПС	54
II. Правен режим на отговорността на банката по чл. 79, ал. 2 ЗПУПС	57
§ 3. Цели и функции на отговорността	59
I. Нормативната уредба и проблемите в практиката	59
1. Понятие за платежна операция. Видове.	59
2. Differentia specifica на платежните операции в електронна среда.	65
3. Проблемите в практиката.	72
II. Цели и функции на отговорността	78
1. Обезщетителна (компенсаторна) функция	79
2. Обезпечителна (гаранционна) функция.....	81

3. Превантивна (стимулираща) функция	83
§ 4. Правните отношения между банката и платеца по електронната платежна операция като обективно основание на противоправността.	85
I. Договорни и извъндоговорни отношения между участниците в платежния процес в електронна среда ...	86
II. Договорни отношения между банката и платеца по електронната платежна операция	90
1. Правна природа.	90
2. Откриване на платежна сметка с онлайн достъп	99
3. Използване на сметката с онлайн достъп. Регистриране и оспорване на електронните платежни операции.	103
§ 5. Характерни особености на санкционното правоотношение	107
I. Особености на правната уредба	108
1. Съотношение с уредбата на отговорността на довереника по договор за поръчка.....	109
2. Съотношение с уредбата на отговорността на влогоприемателя по договор за банков паричен влог.	113
3. Съотношение с правилото за изпълнение в полза на путативен (привиден) кредитор.....	114
II. Особености на субектите на санкционното правоотношение	116
1. Ползвателят на платежни услуги като увреден субект.	116
2. Доставчикът на платежни услуги като субект на отговорността. Кръг на задължените лица.....	117
3. Банката като субект на отговорността.	120

4. Платежната институция като субект на отговорността.	122
III. Съдържание на санкционното правоотношение....	126
1. Задължение за поправяне на причинените вреди от неразрешени електронни платежни операции.	126
2. Субективно право на ползвателя на платежни услуги да иска поправяне на причинените вреди от неразрешени електронни платежни операции.	127
IV. Обект на санкционното правоотношение	131

Глава втора. Правна същност на имуществената отговорност на банката за неразрешени платежни операции	134
§ 1. Отговорността на банката за неразрешени платежни операции като гражданска отговорност	134
§ 2. Видова принадлежност на отговорността на банката за неразрешени платежни операции	139
I. Деликтна или договорна отговорност	139
II. Отговорността на банката за неразрешени платежни операции като деликтна отговорност	145
III. Отговорността на банката за неразрешени платежни операции като договорна отговорност	151
§ 3. Самостоятелен вид на имуществената отговорност на банката за неразрешени платежни операции	166
I. Правна същност на имуществената отговорност на банката за неразрешени платежни операции като самостоятелен вид гражданска отговорност	166
II. Съотношение с другите видове гражданска отговорност	181
1. Деликтната отговорност като режим на алтернативна отговорност.	183

2. Договорната отговорност като режим на алтернативна отговорност.	183
--	-----

Глава трета. Предпоставки за възникване

на отговорността	185
-------------------------------	-----

§ 1. Поведение на банката, свързано с неразрешените платежни операции в електронна среда	187
---	-----

I. Кръг на задълженията на банката.....	188
---	-----

1. Преддоговорни задължения на банката, чието неизпълнение води до регистриране на неразрешена електронна платежна операция.	189
---	-----

2. Договорни задълженията на банката, чието неизпълнение води до регистриране на неразрешена електронна платежна операция	196
---	-----

2.1. Авторизация (одобрение) на електронни платежни операции от банката като издател на платежния инструмент	196
--	-----

2.2. Запазване в тайна и осигуряване недостъпност на персонализираните средства за сигурност на платеца за онлайн достъп до сметката	199
---	-----

2.3. Създаване на необходимите технически и други условия за приемане по всяко време на уведомление за загубване, кражба, присвояване или неразрешена употреба на платежния инструмент	200
--	-----

2.4. Своевременно предотвратяване на всяко използване на платежния инструмент след получаване на уведомлението по чл. 75, т. 2 ЗПУПС	203
---	-----

2.5. Регистриране на електронни платежни операции по сметката	204
2.6. Съхранение (пазене) на паричните средства по платежната сметка.....	205
2.7. Писмено уведомяване на титуляря на платежната сметка за извършените платежни операции по сметката	207
II. Дължимата от банката грижа при изпълнение на задълженията.....	208
1. Понятие и нормативна основа.....	209
2. Проблемите в практиката.	212
3. Съдържание и граници на приложение на стандарта за дължима грижа на банката при изпълнение на електронни платежни операции	213
3.1. Дължима грижа при авторизация (одобрение) на електронни платежни операции.....	215
3.2. Дължима грижа при запазване в тайна и осигуряване недостъпност на персонализираните средства за сигурност на платеца за онлайн достъп до сметката	220
3.3. Дължима грижа за своевременно предотвратяване на всяко използване на платежния инструмент след получаване на уведомлението по чл. 75, т. 2 ЗПУПС	222
§ 2. Противоправност при извършването на неразрешени електронни платежни операции.....	224
I. Същност на противоправността на неразрешените електронни платежни операции като резултат. Дефиниция на неразрешена електронна платежна операция.....	224

II. Дължимата грижа като измерител за противоправност на неразрешените електронни платежни операции	227
§ 3. Вреда	233
I. Понятие и обхват на вредите от неразрешената електронни платежна операция.....	233
II. Имуществени вреди от неразрешената електронна платежна операция	238
1. Претърпени загуби от титуляря на сметката.	240
2. Пропуснати ползи от титуляря на сметката.	243
III. Неимуществени вреди от неразрешената електронна платежна операция	245
§ 4. Причинно-следствена връзка.....	250
I. Причинно-следствена връзка между поведението на банката и неразрешената електронна платежна операция като негов резултат ...	252
II. Преки и косвени вреди от неразрешената платежна операция.....	254
§ 5. Вина	258
I. Особенности на вината на банката за неразрешена електронна платежна операция	258
II. Форми на вина	259

Глава четвърта. Основания за освобождаване или ограничаване на отговорността на банката	267
§ 1. Договорни основания	267
I. Освобождаващи клаузи	268
1. Систематично място на освобождаващите клаузи.....	268
2. Обща характеристика на освобождаващите клаузи.....	270

II. Действие на освобождаващите клаузи.....	271
1. Обхват на освобождаващите клаузи.....	271
2. Валидност на освобождаващите клаузи	277
III. Предела на правното действие на освобождаващите клаузи.....	281
1. Предела по отношение на потребителите	281
2. Предела при непотребители.....	284
§ 2. Извъндоговорни основания	288
I. Обективни предела.....	290
1. Обхват на вредите. Платежни инструменти и операции на ниска стойност	290
2. Неточен уникален идентификатор на платежната сметка – IBAN	293
3. Извънредни и непредвидени обстоятелства.....	295
II. Субективни предела.....	299
1. Измама	299
2. Компенсация на вини (съпричиняване).....	304
III. Времеви предела	320
1. Начало и край на отговорността. Срок за оспорване на вписването по сметката	320
2. Погасителна давност	326

Глава пета. Форми и способности за

реализиране на отговорността	329
§ 1. Форми на отговорността	329
I. Обезщетение за вреди	329
II. Мораторна неустойка. Изключителна неустойка ...	332
1. Понятие за неустойка. Мораторна неустойка.....	332
2. Изключителна неустойка.....	337
III. Застрахователна защита	338
§ 2. Реализиране на отговорността.....	340

I. Извънсъдебно разрешаване на платежни спорове	340
1. Вътрешна процедура на банката за подаване на жалби, решаване на платежни спорове и определяне на обезщетения.....	341
2. Алтернативно разрешаване на спорове пред Помирителната комисия за платежни спорове към КЗП.....	343
3. Медиацията като алтернативен способ за разрешаване на платежни спорове	352
II. Съдебно разрешаване на платежни спорове	354
1. Индивидуална съдебна защита.....	354
2. Подсъдност	357
3. Процесуални договори.....	357
4. Процесуална легитимация	358
5. Защита при ликвидация и несъстоятелност на банката	360
6. Колективна защита.....	361
7. Доказване.....	363
Заклучение.....	366
§ 1. Обобщение на резултатите от изследването	366
§ 2. Предложения за усъвършенстване и развитие на законодателството	375
I. Предложения за запълване на празнини със структурно значение, които имат за задача да придадат завършен систематичен характер на правния режим на отговорността.....	375
1. Предложения за прогласяване на принципа на неотменимост на правата на потребителите и	

принципа на добросъвестност и професионална компетентност при договаряне на отклонения в чл. 46 и чл. 67 ЗПУПС	375
2. Предложения по редакцията на чл. 79, ал. 1 и 2 ЗПУПС.....	376
3. Предложение за въвеждане на пряк иск в полза на платеща за възстановяване на сумата по неразрешената платежна операция към банката, водеща защитната сметка на платежната институция.....	378
4. Предложения по редакцията на чл. 80 ЗПУПС относно вида на вредите.	379
5. Предложения по легалните дефиниции на § 1 ЗПУПС, свързани с електронната платежна операция, електронното плащане и принципа на добросъвестност и професионална компетентност	380
6. Предложение за разширяване на обхвата на бързото производство по чл. 310, ал. 1 ГПК с производствата за възстановяване на сумите по неразрешени платежни операции по чл. 79, ал. 1 и 2 ЗПУПС.....	382
II. Предложения, които имат за цел да подчертаят обезпечителната (гаранционната) функция на имуществената отговорност на банката за неразрешени електронни платежни операции	382
1. Предложения за създаване на необходимите технически и други условия за приемане по всяко време на уведомление по чл. 75, т. 2 ЗПУПС	382
2. Предложение за блокиране на платежната сметка след приемане на уведомление по чл. 75, т. 2 ЗПУПС.....	384

3. Предложение за ограничаване на приложното поле на чл. 97 ЗПУПС	384
4. Предложение за разграничаване на платежните спорове с непотребители от потребителските спорове в чл. 177 ЗПУПС	385
5. Предложение по Правилника за дейността на Помирителната комисия за платежни спорове	385
III. Предложения, имащи чисто технически характер или отнасящи се до други, сходни правни фигури	386
1. Предложение за синхронизиране на правилото на чл. 422, ал. 3 ТЗ с чл. 65, ал. 1 и чл. 76, ал. 1, т. 3 ЗПУПС	386
2. Предложение за отразяване на договорния характер на превода и инкасо в легалните дефиниции в § 1, т. 3, 19 и 22 ЗПУПС.....	386
3. Предложение за лимитиране на чл. 3, ал. 1, т. 1 ЗПУПС само до банките по чл. 2, ал. 1, т. 1 ЗКИ.....	387
4. Предложение по чл. 7, ал. 1 от Наредба № 3 от 18.04.2018 г. за условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти за уреждане на частично прекратяване на рамков договор за платежни услуги	388
§ 3. Развитие на правния институт на имуществената отговорност на банката за неразрешени електронни платежни операции	389
Ползвана литература	395